

Utbildningsutskottets betänkande 2016/17:UbU14

Förskolan

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om förskolan och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, pågående arbeten och vidtagna åtgärder.

Motionerna tar upp frågor om bl.a. förskolans inriktning och kvalitet, organisatoriska frågor m.m. samt erbjudande av förskola.

I betänkandet finns 13 reservationer (M, SD, C, V, KD).

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Förskolans inriktning och kvalitet.....	6
Organisatoriska frågor m.m.....	13
Erbjudande av förskola.....	16
Motioner som bereds förenklat.....	20
Reservationer.....	22
1. Förskolans inriktning, punkt 1 (M).....	22
2. Förskolans inriktning, punkt 1 (SD).....	22
3. Förskolans inriktning, punkt 1 (C).....	23
4. Förskolans inriktning, punkt 1 (V).....	24
5. Förskolans kvalitet, punkt 2 (C).....	24
6. Organisatoriska frågor m.m., punkt 3 (SD).....	25
7. Organisatoriska frågor m.m., punkt 3 (KD).....	26
8. Öppen förskola, punkt 4 (SD).....	26
9. Erbjudande av förskola, punkt 5 (M).....	27
10. Erbjudande av förskola, punkt 5 (SD).....	27
11. Erbjudande av förskola, punkt 5 (V).....	28
12. Erbjudande av förskola, punkt 5 (KD).....	29
13. Informationskyldighet om barnomsorgspeng, punkt 6 (KD).....	29
Särskilda yttranden.....	31
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M).....	31
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (SD).....	31
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (C).....	31
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (V).....	31
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (KD).....	32
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	33
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17.....	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förskolans inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17,

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 och

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

2. Förskolans kvalitet

Riksdagen avslår motion

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 35.

Reservation 5 (C)

3. Organisatoriska frågor m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 6 och

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18.

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (KD)

4. Öppen förskola

Riksdagen avslår motion

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30.

Reservation 8 (SD)

5. Erbjudande av förskola

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16,

2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S),

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17,

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 21 och

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29.

Reservation 9 (M)

Reservation 10 (SD)

Reservation 11 (V)

Reservation 12 (KD)

6. Informationsskyldighet om barnomsorgspeng

Riksdagen avslår motion

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 20.

Reservation 13 (KD)

7. Motioner som bereds förenklad

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:454 av Saila Quicklund (M),

2016/17:564 av Helena Bouveng (M),

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkandena 1–3, 7 och 10–12,

2016/17:890 av Hillevi Larsson m.fl. (S),

2016/17:1198 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 2,

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkandena 21, 24, 27–29 och 35,

2016/17:2508 av Richard Jomshof m.fl. (SD),

2016/17:3001 av Birgitta Ohlsson (L),

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 12,

2016/17:3046 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 38, 39, 41 och 42,

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 19, 22 och 26–29 samt

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 26, 29 och 31.

Stockholm den 14 februari 2017

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Camilla Waltersson Grönvall (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Erik Bengtzboe (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvist (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S) och Lena Emilsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utbildningsutskottet 53 motionsyrkanden om förskolan från allmänna motionstiden 2016/17. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan. Av dessa behandlas 35 motionsyrkanden förenklat eftersom de till sin huvudsakliga innebörd överensstämmer med motionsförslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Motionsyrkandena tar upp frågor om bl.a. förskolans inriktning och kvalitet, organisatoriska frågor m.m. samt erbjudande av förskola.

Bakgrund

Förskolan regleras särskilt i 8 kap. skollagen (2010:800), och den är frivillig. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg under tid när förskola eller fritidshem inte erbjuds. Verksamheterna regleras i 25 kap. skollagen. Pedagogisk omsorg får erbjudas i stället för förskola eller fritidshem för barn som är mellan ett och tolv år och kan t.ex. vara ett familjedaghem eller olika flerfamiljslösningar. Öppen förskola får anordnas som komplement till förskola och pedagogisk omsorg.

Utskottets överväganden

Förskolans inriktning och kvalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om övergången mellan förskolan och förskoleklassen, minskade barngrupper i förskolan, satsningar på förskolan och andra kvalitetsfrågor samt om modersmålsstöd i förskolan.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V) och 5 (C).

Motionerna

Övergången mellan förskolan och förskoleklassen

Enligt partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30 behöver det ses över hur överlämningen mellan förskolan och förskoleklassen kan förbättras.

Minskade barngrupper i förskolan

I kommittémotionerna 2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4 och 2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17 begärs att det återinförs en nationell rekommendation om maximalt 15 barn per barngrupp i förskolan.

Satsningar på förskolan och andra kvalitetsfrågor

I kommittémotion 2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 vill motionärerna se en reformering av systemet med maxtaxa i förskolan. Inkomsttaket i maxtaxan bör enligt motionärerna höjas för att ge kommunerna större frihet att bestämma över avgiftsnivåerna för hushåll med högre inkomster och därmed skapa utrymme för satsningar på ökad kvalitet i förskolan.

Enligt yrkande 35 bör tillsynen av förskolor ses över så att lika förutsättningar råder oavsett huvudman.

I motion 2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1 begärs satsningar på förskolan i Västsverige.

Enligt motion 2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S) har förskolan en viktig uppgift att öka jämställdheten i samhället, och det finns ett behov av att arbeta medvetet med att bryta traditionella könsmonster i förskolan.

Modersmålsstöd i förskolan

Enligt partimotion 2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17 bör regeringen utreda möjligheterna att ändra skollagen så att rätten till modersmålsundervisning i förskolan utvidgas.

Bakgrund och gällande rätt

Från att ha varit en del av familjepolitiken ingår förskolan sedan slutet av 1990-talet som det första steget i ett sammanhållet utbildningssystem. Genom den nu gällande skollagen (2010:800) har förskolan integrerats i skollagen och bildar en egen skolform inom utbildningsväsendet med samma övergripande mål som andra skolformer (prop. 2009/10:165, bet. 2009/10:UbU21, rskr. 2009/10:370).

Förskolan regleras särskilt i 8 kap. skollagen, och den är frivillig. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola samt öppen fritidsverksamhet och omsorg under tid när förskola eller fritidshem inte erbjuds. Verksamheterna regleras i 25 kap. skollagen. Pedagogisk omsorg får erbjudas i stället för förskola eller fritidshem för barn som är mellan ett och tolv år och kan t.ex. vara ett familjedaghem eller olika flerfamiljslösningar. Öppen förskola får anordnas som komplement till förskola och pedagogisk omsorg.

För varje skolform och för fritidshemmet finns en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen. Läroplanen anger utbildningens värdegrund och uppdrag. Den anger också mål och riktlinjer för utbildningen (1 kap. 11 § skollagen). Den gällande läroplanen för förskolan Lpfö 98 (reviderad 2016) gäller sedan den 1 juli 2011 (förordningen [SKOLFS 1998:16] om läroplan för förskolan).

Övergången mellan förskola och förskoleklass

Avsnittet 2.5 Övergång och samverkan i Lpfö 98 handlar om övergången mellan förskola och förskoleklass. Detta avsnitt reviderades 2016. I och med ändringen har övergången mellan förskola, förskoleklass och fritidshem blivit tydligare. Det som har förtydligats är att information om innehållet i utbildningen ska föras över vid barns övergångar från förskolan till förskoleklassen. Det har även förtydligats vem som är ansvarig för att föra över information om innehållet i utbildningen vid övergångar.

Av avsnittet framgår bl.a. följande. Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Inför övergångar ska de berörda skolformerna och fritidshemmet utbyta kunskaper, erfarenheter och information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande. Det ska även finnas samarbetsformer som syftar till att förbereda barnen och

deras vårdnadshavare inför övergångar från förskolan till förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Förskollärare ska ansvara för att i samverkan med lärare i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i barnens utveckling och lärande, och vid övergångar särskilt uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling. Arbetslaget ska i samverkan med lärare i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet förbereda barnen och deras vårdnadshavare inför övergångar.

Minskade barngrupper i förskolan

Regeringen genomför sedan 2015 en satsning för att stimulera huvudmännens arbete med att se till att förskolans barngrupper har en lämplig sammansättning och storlek. Skolverket har fått i uppdrag att fördela statsbidrag till huvudmän för att minska barngruppers storlek i förskolan (U2015/03229/S). Huvudmännen ska prioritera barngrupper med de yngsta barnen. Regeringen har nyligen (december 2016) beslutat om en ändring i förordningen (2015:404) om statsbidrag för mindre barngrupper i förskolan som innebär att en huvudman som vill ta del av statsbidraget för mindre barngrupper i ansökan ska ange hur och när Skolverkets riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås, eller hur och när huvudmannens eget mål för en minskning av barngruppernas storlek i förskolan ska uppnås. I en ansökan ska också anges hur huvudmannen planerar att följa upp utvecklingen av barngruppernas storlek.

Vidare har Skolverket i enlighet med ett uppdrag från regeringen återinfört ett riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan (U2015/01495/S). Riktmärket är satt till 6–12 för barn i åldern 1–3 år respektive 9–15 för barn i åldern 4–5 år. Riktmärket ska relateras till ett antal faktorer såsom personalens utbildning och kompetens, personaltätthet, barngruppens sammansättning samt förskolans fysiska miljö. Riktmärket har införts i Skolverkets kommentar till allmänna råd om förskolan.

Skolinspektionens pågående granskning av förskolans kvalitet och måluppfyllelse

Skolinspektionen har regeringens uppdrag att under tre år (2015–2017) granska förskolans kvalitet och måluppfyllelse (U2015/2142/GV). Granskningen ska inriktas mot olika aspekter av kvalitet i förskolans verksamhet och ska lyfta fram viktiga utvecklingsområden i de granskade verksamheterna. Granskningen omfattar ett antal delprojekt som dels undersöker avgränsade delar av förskolans verksamhet, dels genomför mer övergripande och tematiska kvalitetsgranskningar. Beslut för respektive granskad verksamhet/förskola publiceras i databasen Siris efter hand som de tas, och där projekten som helhet successivt redovisas i övergripande rapporter för det aktuella temat. Resultatet av delprojekten sammanfattas också i en årlig

rapport till Regeringskansliet; den första kom i mars 2016. Målet är att de delprojekt som genomförs tillsammans ska kunna ge en bild av kvalitet och måluppfyllelse inom förskolan. Uppdraget startade 2015 och ska slutredovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 16 februari 2018.

Jämställdhet

I Lpfö 98 anges jämställdhet mellan könen som ett av de grundläggande värdena. Enligt läroplanen ska förskolan motverka traditionella könsroller och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller. Av läroplanen framgår vidare (avsnitt 1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Saklighet och allsidighet) att alla som verkar i förskolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och läroplanen och klart ta avstånd från det som strider mot dessa värden.

För att få en förskollärarexamen enligt den examensbeskrivning som tillämpas sedan hösten 2011 krävs bl.a. att studenten ska ha förmåga att beakta och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.

I Skolinspektionens pågående granskning av förskolans kvalitet och måluppfyllelse har förskolans arbete med jämställdhet granskats (rapporten Förskolans arbete med jämställdhet, dnr 2015:6591, 2017-01-19).

Förskolans arbete med språkutveckling hos flerspråkiga barn

Av 14 § språklagen (2009:600) framgår att den som har ett annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla och använda sitt modersmål.

I 8 kap. 10 § skollagen föreskrivs att förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Förskolan kan enligt läroplanen för förskolan (Lpfö 98) bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet. Förskolan ska sträva efter att dessa barn utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

Regeringen beslutade i december 2016 om ett tilläggsuppdrag om nationella skolutvecklingsprogram (dnr 2016/05732/S). Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att inom ramen för nationella skolutvecklingsprogram, svara för kompetensutvecklingsinsatser som riktar sig till förskolans personal. Syftet med detta tilläggsuppdrag är att stärka förskolans pedagogiska uppdrag. Bland annat bör insatserna enligt regeringen utveckla personalens kunskaper och förmåga att ta emot och undervisa barn med ett annat modersmål än svenska.

Ett av delprojekten i Skolinspektionens pågående kvalitetsgranskning handlar om förskolornas arbete med att stödja flerspråkiga barns språkutveckling.

Kommuners tillsyn över fristående förskolor

Det är kommunen som har tillsyn över den fristående förskola som kommunen godkänt (dvs. förskolor med enskild huvudman) enligt 26 kap. 4 § skollagen.

Enligt 26 kap. 3 § skollagen utövar Skolinspektionen tillsyn över de kommunala förskolorna. Inspektionens tillsyn över de kommunala förskolorna sker i huvudsak på huvudmannanivå.

Av 26 kap. 3 § framgår även att Skolinspektionen har tillsyn över hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar enligt 26 kap. 4 § skollagen.

Inom ramen för Skolinspektionens pågående granskning av förskolans kvalitet och måluppfyllelse har inspektionen gjort en kvalitetsgranskning av kommunernas tillsyn över fristående skolor (rapporten Kommunernas tillsyn av fristående förskolor, nr 2016:3).

Maxtaxa i förskolan och fritidshemmet

Kostnaderna för förskolan finansieras genom kommunala skatteintäkter, statsbidrag och avgifter. En kommun får ta ut en avgift för en plats i förskola som den anordnar (8 kap. 16 § skollagen). Avgifterna ska vara skäliga. Förskolan är avgiftsfri under minst 525 timmar per år från höstterminen det år när barnet fyller tre år, vilket motsvarar ungefär tre timmar om dagen under skolans terminer.

Den s.k. maxtaxan är frivillig för kommunerna att införa (alla kommuner har infört den). Maxtaxan innebär att avgifterna för förskolan är reglerade. Inkomsttaket i maxtaxan indexeras med inkomstindex sedan den 1 juli 2015 (bet. 2014/15:UbU1 s. 41, rskr. 2014/15:90).¹

Den kommun som väljer att tillämpa maxtaxan har rätt till två statsbidrag, ett som ska kompensera för inkomstbortfall i och med att avgifterna sänks och ett för kvalitetssäkrande åtgärder, enligt förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet och förordningen (2001:161) om statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och annan pedagogisk verksamhet till kommuner som tillämpar maxtaxa.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att förskolan och annan pedagogisk verksamhet ska hålla hög kvalitet och att förskolans pedagogik ska vara tillgänglig för alla barn. En bra förskola lägger grunden för barnets fortsatta lärande. Det finns, som utskottet uttryckt tidigare (senast i bet. 2016/17:UbU1 s. 64–65), flera faktorer som påverkar kvaliteten i förskolan, bl.a. det pedagogiska ledarskapet, personalens

¹ Inkomsttaket i maxtaxan höjdes den 1 januari 2017 jämfört med 2016. Höjningen beror på att inkomsttaket indexerats till 45 390 konor per månad och hushåll. Det innebär att den högsta avgiftsnivån höjdes från 1 313 kronor per månad till 1 362 kronor per månad. Avgiftsnivåerna gäller för perioden den 1 januari 2017–31 december 2017. Hur beräkningen görs framgår av 3 och 5 §§ förordningen (2001:160) om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan och fritidshemmet.

utbildning och möjligheter till kompetensutveckling, personaltätheten och barngruppernas storlek.

Övergången mellan förskolan och förskoleklassen

När det gäller yrkandet om att det behöver ses över hur överlämningen mellan förskolan och förskoleklassen kan förbättras, vill utskottet peka på att avsnittet 2.5 Övergång och samverkan i Lpfö 98 som handlar om övergången mellan förskolan och förskoleklassen reviderades 2016. I och med ändringen har övergången mellan förskolan, förskoleklassen och fritidshemmet blivit tydligare. Det som har förtydligats är att information om innehållet i utbildningen ska föras över vid barns övergångar från förskolan till förskoleklassen. Det har även förtydligats vem som är ansvarig för att föra över information om innehållet i utbildningen vid övergångar. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion 2016/17:3389 (M) yrkande 30.

Minskade barngrupper i förskolan

Forskningen visar sammantaget, enligt Skolverkets rapport Barngruppers storlek i förskolan (rapport 433, 2016), att barngruppernas storlek har betydelse för barns trygghet, utveckling och lärande. Regeringen genomför sedan 2015 en satsning för att stimulera huvudmännens arbete med att se till att förskolans barngrupper har en lämplig sammansättning och storlek. Skolverket har fått i uppdrag att fördela statsbidrag till huvudmän för att minska barngruppers storlek i förskolan (U2015/03229/S). Vidare har Skolverket i enlighet med ett uppdrag från regeringen återinfört ett riktmärke för barngruppernas storlek i förskolan (U2015/01495/S).

Utskottet kan konstatera att det genomförts och pågår ett omfattande och viktigt arbete för att förskolans barngrupper ska ha en lämplig storlek. Utskottet fortsätter att följa denna fråga. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna 2016/17:832 (SD) yrkande 4 och 2016/17:2506 (SD) yrkande 17.

Satsningar på förskolan och andra kvalitetsfrågor

När det gäller yrkandet om att det finns ett behov av att arbeta medvetet med att bryta traditionella könsmönster i förskolan vill utskottet anföra följande. I Lpfö 98 anges jämställdhet mellan könen som ett av de grundläggande värdena. Enligt läroplanen ska förskolan motverka traditionella könsmönster och könsroller.

Utskottet anser att förskolan har en viktig roll för att främja jämställdhet mellan könen. Inte minst är det enligt utskottet viktigt att förskollärare och annan personal som möter och tar hand om våra barn i förskolan varje dag har den insikt och den kunskap som krävs för att kunna bemöta barnen på ett jämställt sätt och ur ett jämställdhetsperspektiv.

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen vid förskoleenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling och att förskollärare och annan personal har nödvändiga insikter i de bestämmelser

som gäller för skolväsendet. Enligt läroplanen för förskolan har förskolechefen ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt får den kompetensutveckling som krävs för att kunna utföra sina uppgifter professionellt.

Vad gäller yrkandet om en reformering av systemet med maxtaxa i förskolan vill utskottet hänvisa till att regelverket nyligen reformerats genom att inkomsttaket i maxtaxan indexeras med inkomstindex sedan den 1 juli 2015 (bet. 2014/15:UbU1 s. 41, rskr. 2014/15:90). Vidare vill utskottet påminna om att den kommun som väljer att tillämpa maxtaxan också har rätt till ett statsbidrag för kvalitetssäkrande åtgärder inom bl.a. förskolan.

Vad gäller frågan om förstärkt tillsyn vill utskottet anföra följande. Det är kommunen som har tillsyn över den fristående förskola som kommunen godkänt (dvs. förskolor med enskild huvudman) enligt 26 kap. 4 § skollagen. Av 26 kap. 3 § framgår att Skolinspektionen har tillsyn över hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar enligt 26 kap. 4 § skollagen. Utskottet ser inte skäl till att ändra den rådande ordningen.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, fått i uppdrag av regeringen att under tre år (2015–2017) granska förskolornas kvalitet och måluppfyllelse. Granskningen ska inriktas mot olika aspekter av kvalitet i förskolans verksamhet och ska lyfta fram viktiga utvecklingsområden i de granskade verksamheterna. Målet är att de delprojekt som genomförs tillsammans ska kunna ge en bild av kvalitet och måluppfyllelse inom förskolan. Bland annat har Skolinspektionen gjort en kvalitetsgranskning av kommunernas tillsyn av fristående skolor och även granskat förskolans arbete med jämställdhet.

Utskottet kan konstatera att det pågår ett omfattande arbete för att på olika sätt stärka kvaliteten i förskolan. Utskottet anser att detta arbete är viktigt för att nå och hålla god kvalitet i förskolan.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte finns skäl att vidta åtgärder med anledning av de aktuella yrkandena och avstyrker motionerna 2016/17:951 (S) yrkande 1, 2016/17:2784 (S) och 2016/17:2954 (C) yrkandena 33 och 35.

Modersmålsstöd i förskolan

När det gäller yrkandet om att regeringen bör utreda möjligheterna att ändra skollagen så att rätten till modersmålsundervisning i förskolan utvidgas vill utskottet inledningsvis anföra att med det stora antalet nyanlända elever och barn i Sverige finns det ett ökat behov av bl.a. modersmålsstöd i förskolan. Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Utskottet har i en tidigare studie om förskolan (2012/13:RFR9) gjort en översikt om forskningen om och arbetet med barns flerspråkighet i förskolan och hänvisar till olika forskningsrapporter. Översikten visar på en rad positiva effekter av flerspråkighet, bl.a. att barn kan utveckla båda sina språk i samtliga miljöer om de får möjlighet.

Det finns ett pågående arbete med modersmålsstöd i förskolan. Regeringen gav i december 2016 Skolverket i uppdrag att inom ramen för nationella skolutvecklingsprogram även svara för kompetensutvecklingsinsatser som riktar sig till förskolans personal (dnr 2016/05732/S). Syftet med detta tilläggsuppdrag är att stärka förskolans pedagogiska uppdrag. Bland annat bör insatserna enligt regeringen utveckla personalens kunskaper och förmåga att ta emot och undervisa barn med ett annat modersmål än svenska.

Regeringen har nyligen beslutat om att ge Skolverket ett tilläggsuppdrag som innebär att satsningen Samverkan för bästa skola bör utökas till att även omfatta bl.a. förskolan (Regeringsbeslut U2017/00301/S Tilläggsuppdrag om samverkan för bästa skola). Samverkan för bästa skola är en del av regeringens långsiktiga reformprogram för minskad segregation. Skolverkets uppdrag att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända barn och elever och vid behov för barn och elever med annat modersmål än svenska utvidgas också till att även omfatta barn i bl.a. förskolan (Regeringsbeslut U2017/00300/S).

Ett av delprojekten i Skolinspektionens pågående kvalitetsgranskning handlar om förskolornas arbete med att stödja flerspråkiga barns språkutveckling. Projektet granskade under andra hälften av 2016 35 förskolor i 35 kommuner. En rapport är avsedd att publiceras under mars månad 2017, enligt uppgift från Skolinspektionen.

Mot bakgrund av att det pågår insatser som rör förskolornas arbete med att stödja flerspråkiga barns språkutveckling ser utskottet inte skäl till att låta utreda eller ändra i regelverket. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2016/17:2471 (V) yrkande 17.

Organisatoriska frågor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. statlig medfinansiering av den öppna förskolan och att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer.

Jämför reservationerna 6 (SD), 7 (KD) och 8 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 6 framhålls att förskolepersonal bör ges ökade möjligheter att arbeta heltid.

Av kommittémotion 2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30 framgår att motionärerna vill låta utreda och inrätta ett system med en statlig stimulanspeng där staten medfinansierar den öppna förskolan.

I partimotion 2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18 framhålls att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer med olika inriktning och huvudmän. Det ställer enligt motionärerna krav på att

kommunerna kan erbjuda likvärdiga villkor för alla godkända barnomsorgs- och förskoleverksamheter.

Bakgrund och gällande rätt

Kommunala och fristående förskolor

Det finns både kommunala och fristående förskolor. Bestämmelserna om fristående förskolor finns i 8 kap. 18–24 §§ skollagen. Fristående förskolor kan drivas som t.ex. aktiebolag. Skollagens allmänna bestämmelser för förskolor, liksom läroplanen, gäller även för förskolor med enskild huvudman (8 kap. skollagen och Lpfö 98).

Annan pedagogisk verksamhet

I 25 kap. skollagen finns bestämmelser om annan pedagogisk verksamhet, som omfattar: pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg under tid när förskola eller fritidshem inte erbjuds, s.k. ”nattis”. De här verksamheterna är inte en del av skolväsendet, men skollagen innehåller bestämmelser om de krav som finns på verksamheterna och regler om bidrag.

Pedagogisk omsorg

Den 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med pedagogisk omsorg i skollagen (prop. 2008/09:115, bet. 2008/09:11, rskr. 2008/09:220). Pedagogisk omsorg erbjuds i stället för förskola eller fritidshem och vänder sig till barn i samma ålder (1–12 år) som de barn och elever som går i förskola och på fritidshem. Pedagogisk omsorg kan t.ex. vara verksamhet där barn tas om hand i personalens eget hem (traditionellt familjedaghem) eller olika flerfamiljslösningar. Pedagogisk omsorg kan även bedrivas i en särskild lokal.

Verksamheten ska stimulera barns utveckling och lärande och utformas så att den förbereder barnen för fortsatt lärande. Förskolans läroplan ska vara vägledande för pedagogisk omsorg. Det innebär att läroplanen inte är bindande för sådan verksamhet men att verksamheten kan tillämpa de delar i läroplanen som är lämpliga utifrån verksamhetens förutsättningar (prop. 2009/10:165 s. 527).

Kommunen ska sträva efter att erbjuda pedagogisk omsorg i stället för förskola eller fritidshem om barnets vårdnadshavare önskar det (25 kap. 2 § skollagen). Kommunen ska ta skälig hänsyn till föräldrarnas önskemål om verksamhetsform för sina barn (prop. 2009/10:165 s. 526–528).

Pedagogisk omsorg kan bedrivas i kommunal eller enskild regi.

Öppen förskola

En kommun får anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg (25 kap. 3 § skollagen). Öppna förskolan ska erbjuda barn

en pedagogisk verksamhet i samarbete med de vuxna som följer med samtidigt som de vuxna ges möjlighet till social gemenskap. Verksamheten vänder sig till barn och föräldrar som är hemma på dagarna, t.ex. under föräldraledigheten.

Utskottets ställningstagande

När det gäller yrkandet om rätt till heltid för förskolepersonal vill utskottet hänvisa till att ett motsvarande yrkande behandlades vid förra riksmötet av arbetsmarknadsutskottet (bet. 2015/16:AU7). Arbetsmarknadsutskottet uttalade då bl.a. att regeringen bedriver ett aktivt arbete med frågor som rör rätt till heltid. Vidare framgår det av budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 13 s. 88) att regeringen anser att arbetsmarknaden behöver bli mindre könsuppdelad och att heltidsarbete ska vara norm oavsett kön. Utskottet har ingen annan uppfattning i frågan. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2016/17:832 (SD) yrkande 6.

Vad gäller frågan om att utreda och inrätta ett system med statlig stimulanspeng där staten medfinansierar den öppna förskolan vill utskottet påminna om att det är frivilligt för en kommun att anordna öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Hösten 2015 fanns det totalt 474 öppna förskolor i landet. Antalet öppna förskolor har under den senaste tioårsperioden varierat mellan 439 och 476 enheter. Öppna förskolor erbjöds i 203 kommuner 2015, vilket är fler kommuner än någon gång under den senaste tioårsperioden (prop. 2016/17:1 utg.omr. 16 s. 93). Utskottet ser positivt på den verksamhet öppna förskolor bedriver men ser inget behov av att vidta några åtgärder. Med det anförda avstyrks motion 2016/17:2506 (SD) yrkande 30.

När det gäller yrkandet om att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer vill utskottet anföra följande. Av förarbetena till skollagen framgår bl.a. att mångfald och valfrihet är viktiga kvalitetsfrågor och att andra former av pedagogiska verksamheter utöver förskola och fritidshem därför bör stimuleras (prop. 2009/10:165 s. 526). Utskottet står bakom denna uppfattning och anser att skollagen ger goda förutsättningar till såväl förskola som andra former av pedagogisk verksamhet. Därmed avstyrker utskottet motion 2016/17:3304 (KD) yrkande 18.

Erbjudande av förskola

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. en utökad rätt till förskola och om omsorg på kvällar, nätter och helger.

Jämför reservationerna 9 (M), 10 (SD), 11 (V), 12 (KD) och 13 (KD).

Motionerna

I partimotion 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29 och i kommittémotion 2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17 begärs en utökad rätt till förskola för barn vars föräldrar lever på försörjningsstöd.

I kommittémotion 2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9 framhålls att staten bör skjuta till ett öronmärkt anslag för barnomsorg vid obehövlig arbetstid och införa en lagstiftning som ålägger samtliga kommuner att tillhandahålla nattöppen förskola om rimlig efterfrågan finns.

I partimotion 2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 20 anförs att det behövs bättre information till föräldrarna om barnomsorgspengen och hur den kan användas. Kommunernas skyldighet att informera om barnomsorgspengen behöver därför enligt motionärerna skärpas. I yrkande 21 begärs att man tar bort bestämmelsen i skollagen (25 kap. 10 §) som innebär att kommunen får neka att betala barnomsorgspeng med hänvisning till ”påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet”.

Enligt motion 2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S) bör regeringen överväga att se över åtgärder för att fler barn ska få ta del av förskolans verksamhet.

I partimotion 2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 framförs att det är viktigt att asylsökande och nyanlända barn tidigt får tillgång till förskola och att regeringen bör utreda anledningen till att många asylsökande och nyanlända inte utnyttjar sin rätt till förskola.

Bakgrund och gällande rätt

Erbjudande av förskola

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska enligt 8 kap. 3 § skollagen erbjudas förskola enligt vad som anges i 4–7 §§ (se nedan). Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter eller veckoslut eller i samband med större helger.

Bestämmelsen i 8 kap. 3 § skollagen avgränsar den grupp barn som ska erbjudas förskola till barn som är bosatta i Sverige (prop. 2009/10:165 del 2

s. 710). Vilka barn som ska anses bosatta i Sverige framgår av 29 kap. 2 § skollagen.

Av 29 kap. 2 § första stycket skollagen framgår att med bosatt i landet avses i skollagen den som är folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481). I paragrafens andra stycke föreskrivs att som bosatt i landet ska vid tillämpningen av skollagen anses även den som inte är folkbokförd här men som bl.a. omfattas av 1 § första eller tredje stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Asylsökande barn har rätt till deltagande i förskola på samma villkor som andra barn som är bosatta i Sverige.

Barn ska enligt 8 kap. 4 § skollagen fr.o.m. höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola – s.k. allmän förskola som är avgiftsfri – under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5–7 §§.

I 8 kap. 5 § skollagen föreskrivs att barn fr.o.m. ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Det kan t.ex. röra sig om barn med ett annat modersmål än svenska eller om barn i glesbygd. Ett annat exempel som nämns i förarbetena till skollagen är barn vars föräldrar deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller har en funktionsnedsättning som begränsar barnets fysiska eller psykiska utveckling (prop. 2009/10:165 del 2 s. 711).

Enligt 8 kap. 6 § skollagen ska barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga för vård av annat barn fr.o.m. ett års ålder erbjudas förskola under minst 3 timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

Enligt 8 kap. 7 § skollagen ska barn även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola. Innebörden av den sistnämnda bestämmelsen är att barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola ska erbjudas förskola, oavsett om de har fyllt ett år eller inte (prop. 2009/10:165 del 2 s. 712).

Omsorg på kvällar, nätter och helger

Kommunerna ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid när förskolor (eller fritidshem) inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt (25 kap. 5 § skollagen). Det finns emellertid inte en skyldighet för kommunerna att erbjuda omsorg på obekvämtid.

Statsbidrag lämnas enligt förordningen (2012:994) om statsbidrag för omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Syftet med statsbidraget är enligt 1 § att stimulera kommunerna att i ökad utsträckning erbjuda omsorg under kvällar, nätter och helger. Statsbidrag lämnas enligt 2 § för ett kalenderår i sänder i mån av tillgång på medel.

Antalet kommuner som erbjuder omsorg under kvällar, nätter och helger fortsätter att öka. Hösten 2015 var ca 5 500 barn i åldern 1–12 år inskrivna i

omsorg under obekväm arbetstid, dvs. vardagar kl. 19–6 och på helger. Detta innebär en ökning under den senaste tioårsperioden. Drygt 3 000 barn var inskrivna i omsorg under obekväm arbetstid 2005. Det var 204 kommuner som erbjöd sådan omsorg hösten 2015, vilket är en ökning med 10 kommuner jämfört med 2014 och nästan en fördubbling jämfört med 2005 då drygt 100 kommuner erbjöd denna form av omsorg (prop. 2016/17:1 utg.omr. 16 s. 93).

Inom ramen för Skolinspektionens pågående kvalitetsgranskning av förskolan har inspektionen genomfört en granskning och publicerat rapporten Omsorg på obekväm tid – Om föräldrars möjlighet till omsorg när förskolan är stängd (dnr 2015:8430, 2016).

Barnomsorgspengen

Den s.k. barnomsorgspengen är ett kommunalt bidrag till enskilda godkända förskolor, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet (25 kap. skollagen). Sedan den 1 juli 2009 är kommunerna skyldiga att förutom till förskolor och fritidshem även lämna bidrag till godkända former av pedagogisk omsorg, och därmed finns ett system med en barnomsorgspeng. Det kommunala bidraget följer barnet till den verksamhet som föräldrarna själva väljer. Kommunernas godkännande är en förutsättning för att en enskild huvudman ska ha rätt till bidrag. Verksamheten som får bidrag måste uppfylla de krav på kvalitet som ställs i skollagen – samma krav som ställs på motsvarande kommunal verksamhet.

Syftet med en barnomsorgspeng är att öka föräldrarnas valfrihet och möjlighet att välja olika former av pedagogiska verksamheter för sina barn. Föräldrar vars barn är berättigade till en plats i kommunal förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg kan välja en plats i en verksamhet med en enskild huvudman. Hemkommunen är då skyldig att lämna bidrag (barnomsorgspeng) direkt till huvudmannen för den verksamhet som föräldrarna väljer. Barnomsorgspengen kan bara användas för en plats i förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet.

Bestämmelsen om bidrag för pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem

I 25 kap. 10 § skollagen föreskrivs bl.a. att den kommun där en enskild bedriver pedagogisk omsorg efter ansökan ska besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande offentlig verksamhet och verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet och om verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet (med ett visst undantag) och avgifterna inte är oskäligt höga.

Kommunen ska informera vårdnadshavarna

Enligt 29 kap. 19 § skollagen ska kommunen informera vårdnadshavarna om bl.a. förskolor och sådan pedagogisk omsorg som avses i 25 kap. skollagen som erbjuds i eller av kommunen. Kommunen ska även informera om möjligheten för enskilda att bedriva förskolor, fritidshem eller sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. med bidrag från hemkommunen.

Av Skolverkets allmänna råd om pedagogisk omsorg, som utgår från skollagen, framgår bl.a. att kommunen i sin information om verksamhetsformen pedagogisk omsorg bör klargöra skillnader gentemot skolformen förskola och verksamhetsformen fritidshem, samt informera om att pedagogisk omsorg kan bedrivas i olika former (s. 35–36).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka betydelsen av förskolans roll i att skapa likvärdiga förutsättningar inför skolstarten, särskilt för de barn som har föräldrar med en kort utbildning och de barn som av olika skäl lever i en utsatt situation. Utskottet delar således de uppfattningar om förskolans betydelse som kommer till uttryck i de aktuella motionsyrkandena om erbjudande av förskola.

När det gäller yrkandena om en utökad rätt till förskola, bl.a. till barn vars föräldrar lever på försörjningsstöd, anser utskottet att skollagens bestämmelser om erbjudande av förskola är väl avvägda. Alla barn som är bosatta i Sverige eller motsvarande ges möjlighet att delta i den svenska förskolan. Därmed ser inte utskottet skäl att ytterligare utreda förhållanden eller ändra författningar på området.

Som nämnts tidigare har regeringen utvidgat satsningen Samverkan för bästa skola till att omfatta bl.a. förskolan för att stärka förskolan specifikt i utsatta områden. Detta ger bl.a. Skolverket möjlighet att ge stöd att utveckla verksamheten i de skolor som har särskilt svåra förutsättningar. Det kan också omfatta insatser för att få fler att gå i förskolan.

Med det anförda avstyrks motionerna 2016/17:2672 (S), 2016/17:3372 (M) yrkande 29 och 2016/17:3078 (M) yrkande 17.

Vad gäller frågan om asylsökande barn och deras möjlighet till deltagande i förskola har dessa barn enligt skollagen rätt till förskola på samma villkor som andra barn som är bosatta i Sverige. Mot denna bakgrund avser inte utskottet att vidta några åtgärder och avstyrker motion 2016/17:2471 (V) yrkande 16.

När det gäller yrkandet om ökade statliga resurser till barnomsorg på kvällar, nätter och helger, s.k. nattis, anser utskottet att det i ett modernt samhälle bör finnas tillgänglig barnomsorg av god kvalitet på de tider när föräldrarna faktiskt arbetar. Antalet kommuner som erbjuder omsorg under kvällar, nätter och helger fortsätter att öka. Utskottet finner denna utveckling positiv inte minst ur jämställdhetssynpunkt i och med att denna omsorg förbättrar i synnerhet kvinnors möjlighet till förvärvsarbete. Regeringen har

sedan den tillträdde 2014 prioriterat och gjort satsningar på denna verksamhet (prop. 2014/15:1, prop. 2015/16:1, prop. 2016/17:1). Statsbidrag lämnas enligt förordningen (2012:994) om statsbidrag för omsorg under tid när förskola eller fritidshem inte erbjuds. Syftet med statsbidraget är att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda sådan omsorg.

Vad särskilt gäller frågan om att göra kommuner skyldiga att tillhandahålla nattöppen förskola om rimlig efterfrågan finns föreskrivs det i 25 kap. 5 § skollagen att kommunerna ska sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid när förskola inte erbjuds i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete och familjens situation i övrigt. Utskottet ser inte skäl till att ändra bestämmelsen. Med det anförda avstyrker utskottet motion 2016/17:832 (SD) yrkande 9.

Inte heller ser utskottet skäl att ändra bestämmelsen i 25 kap. 10 § skollagen som föreskriver under vilka förutsättningar en enskild som bedriver pedagogisk omsorg har rätt till bidrag. Utskottet anser att bestämmelsen är väl avvägd och avstyrker därmed motion 2016/17:3304 (KD) yrkande 21.

Slutligen vad gäller yrkandet om att det behövs bättre information till föräldrarna om barnomsorgsavgiften och hur den kan användas vill utskottet hänvisa till att det finns en tydlig bestämmelse i 29 kap. skollagen om att kommunen ska informera vårdnadshavarna om bl.a. förskolor och sådan pedagogisk omsorg som avses i 25 kap. skollagen som erbjuds i eller av kommunen. Mot denna bakgrund avstyrks motion 2016/17:3304 (KD) yrkande 20.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motioner om förskolan (S, M, SD, C, V, L och KD) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V) och 5 (KD).

Utskottets ställningstagande

I detta betänkande behandlar utskottet ett antal motionsförslag som rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlade under riksmötena 2014/15 och 2015/16 och som riksdagen avslag i enlighet med utskottets förslag (bet. 2014/15:UbU8, bet. 2015/16:UbU11 och bet. 2015/16:UbU14).

Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför motionerna 2016/17:454 (M), 2016/17:564 (M), 2016/17:832 (SD) yrkandena 1–3, 7 och 10–12, 2016/17:890 (S), 2016/17:1198 (V) yrkande 2, 2016/17:2506 (SD) yrkandena 21, 24, 27–29 och 35, 2016/17:2508 (SD), 2016/17:3001 (L), 2016/17:3037 (C) yrkande 12, 2016/17:3046 (M)

yrkande 2, 2016/17:3078 (M) yrkande 3, 2016/17:3211 (KD) yrkandena 38, 39, 41 och 42, 2016/17:3304 (KD) yrkandena 19, 22 och 26–29 och 2016/17:3389 (M) yrkandena 26, 29 och 31.

Reservationer

1. Förskolans inriktning, punkt 1 (M)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M) och Erik Bengtzboe (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30 och avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17,

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33.

Ställningstagande

Att utbildningssystemet hänger ihop måste genomsyra utbildningspolitiken. En del i att förstärka den sammanhållna skolan är en mer likvärdig överlämning från förskolan till förskoleklassen. Det behöver ses över hur vi kan säkerställa att alla förskolor lämnar över kunskaper om barnens utveckling genom en kvalificerad överlämning mellan förskolan och förskoleklassen.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

2. Förskolans inriktning, punkt 1 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4 och

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17 och

avslår motionerna
 2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1,
 2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17,
 2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S),
 2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 och
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30.

Ställningstagande

En mycket viktig del i en fungerande förskola är att det inte är fler barn per grupp än man kan garantera en god omsorg. Under 2013 tog Skolverket bort sin rekommendation om maximalt 15 barn per förskolegrupp. Detta anser vi vara oansvarigt då barngrupperna redan då ökade i storlek. När rekommendationen togs bort blev det på ett helt annat sätt legitimt för förskolor att öka gruppernas storlekar. En annan orsak till att barngrupperna ökar är bristen på förskollärare. Positivt i den aspekten är att intresset för att utbilda sig till förskollärare har ökat de senaste åren. Vi vill erbjuda en förskola med god kvalitet och en arbetsmiljö för personalen som är både stimulerande och trivsamt. Detta är viktigt inte minst när det gäller att få förskolläraryrket attraktivt. Vi vill därför införa en nationell rekommendation om maximalt 15 barn per barngrupp.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

3. Förskolans inriktning, punkt 1 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 och
 avslår motionerna
 2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4,
 2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1,
 2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17,
 2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17,
 2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30.

Ställningstagande

Systemet med maxtaxa i förskolan bör reformeras. Inkomsttaket i maxtaxan bör höjas för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna för hushåll med högre inkomster. Därmed skapas utrymme för satsningar på ökad kvalitet, såsom förbättrade öppetider, inklusive ”nattis”, förstärkt personalbemanning, mindre barngrupper och mer pedagogik.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

4. Förskolans inriktning, punkt 1 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 17 och avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S) yrkande 1,

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S),

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 33 och

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 30.

Ställningstagande

Språkutvecklingen är som mest intensiv under de första åren i livet. För asylsökande och nyanlända gäller det både modersmålet och det svenska språket. Därför är det viktigt att barnen även får modersmålsundervisningen redan i förskolan. Det är också viktigt att förskollärare får tillgång till kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt som utgår från förskolans uppdrag. I arbetet med att stärka modersmålsundervisningen bör man även ta till vara de språkliga och pedagogiska kunskaper som finns hos asylsökande och nyanlända. På så vis kan deras kunskaper komma till användning samtidigt som de kan få möjligheter till relevant sysselsättning. Vid vilken ålder modersmålsundervisningen ska påbörjas är en fråga som får utredas närmare. Regeringen bör utreda möjligheterna att ändra skollagen så att rätten till modersmålsundervisning i förskolan utvidgas.

5. Förskolans kvalitet, punkt 2 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 35.

Ställningstagande

Friskolornas etablering har lett till ökad konkurrens, vilket leder till högre kvalitet. För familjerna har fristående förskolor inneburit ökade möjligheter att välja en förskola utifrån egna önskemål, exempelvis inriktning eller pedagogik. Det har även medfört en ökad rörlighet för lärarna. Grund- och gymnasieskolorna kontrolleras av Skolinspektionen. Men förskolor är kommunens ansvar, som i sin tur kontrolleras av Skolinspektionen. Den fria konkurrensen är viktig, och förskolan måste oavsett huvudman få en opartisk bedömning. Tillsynen över förskolor bör därför ses över så att lika förutsättningar råder oavsett huvudman.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

6. Organisatoriska frågor m.m., punkt 3 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 6 och
avslår motion
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18.

Ställningstagande

Vi vill utöka möjligheterna till heltidsanställning för förskolepersonalen. Att kunna arbeta heltid om man så vill är en viktig fråga främst för kvinnor, och en jämlikhetsfråga. Genom att ge utökade möjligheter till heltid för förskolepersonal ökar vi antalet arbetstimmar och personaltätheten inom förskolan, och samtidigt erbjuder vi de som vill arbeta heltid en sådan tjänst. Detta anser vi kommer att stärka attraktiviteten för förskolläraryrket.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

7. Organisatoriska frågor m.m., punkt 3 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 18 och
avslår motion

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

För att alla föräldrar ska hitta ett alternativ som passar just dem och deras barn måste det finnas en väl utbyggd barnomsorg med olika alternativ. Jag vill att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer med olika inriktning och huvudmän: familjedaghem, förskolor, öppna förskolor och fritidshem. Det ställer krav på att kommunerna kan erbjuda likvärdiga villkor för alla godkända barnomsorgs- och förskoleverksamheter.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

8. Öppen förskola, punkt 4 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD) yrkande 30.

Ställningstagande

En populär och viktig aktör inom den svenska förskolan är den s.k. öppna förskolan. Dit kan föräldrar ta sina barn innan de skrivs in i den reguljära förskolan. Genom detta kan barnet vid mycket tidig ålder vänja sig vid och interagera med andra barn. En stor skillnad mellan denna och den vanliga förskolan är att barnen deltar tillsammans med sina föräldrar under ledning av personal. Det behövs vanligtvis heller ingen föränmälan, utan tillgång för alla i mån av plats brukar gälla. Trots deras popularitet har antalet öppna förskolor

sjunkit kraftigt. År 2000 fanns drygt 800 runt om i landet, och tio år senare bara 457. Huvudmannen är vanligtvis kommunen även om andra aktörer finns. Inom vissa kommuner råder dock en så hög efterfrågan att barn med sina föräldrar ibland får vända i dörren då dagens grupp redan är fulltecknad. Det finns även kommuner där öppen förskola i dag helt saknas. Skolverket utredde 2005 orsakerna till den kraftiga minskningen, varpå ett minskat barnunderlag och ekonomiska faktorer visade sig vara centrala orsaker. Vi anser dock att betydelsen av denna möjlighet, att barn får möta andra barn även innan sedvanlig förskola påbörjas, är stor och förtjänar att tas till vara. Regeringen bör därför låta utreda och inrätta ett system med en statlig stimulanspeng där staten medfinansierar den öppna förskolan.

9. Erbjudande av förskola, punkt 5 (M)

av Camilla Waltersson Grönvall (M), Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M) och Erik Bengtzboe (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17 och

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29 och avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16,

2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S) och

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Vi anser att rätten till förskola bör utökas för barn till föräldrar som lever på försörjningsstöd, bl.a. för att göra det lättare för utrikes födda kvinnor att ta steget in på arbetsmarknaden.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

10. Erbjudande av förskola, punkt 5 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9 och avslår motionerna

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16,

2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyry Niemi (båda S),

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17,

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 21 och

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29.

Ställningstagande

Efterfrågan på barnomsorg under obekväma tider har ökat i Sverige. Totalt sett arbetar ca 800 000 personer i Sverige mer än hälften av sin arbetstid utanför sedvanlig kontorstid. Trots att efterfrågan ökar och trots att så många arbetar utanför kontorstid finns nattöppen förskola bara i varannan kommun. Detta vill vi ändra på. Barn ska erbjudas kvalitativ tillgång till omsorg under dygnets alla timmar i de fall rimligt behov finns på orten. Staten bör skjuta till ett öronmärkt anslag för barnomsorg vid obekväm arbetstid och införa en lagstiftning som ålägger samtliga kommuner att tillhandahålla nattöppen förskola om rimlig efterfrågan finns.

11. Erbjudande av förskola, punkt 5 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16 och avslår motionerna

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9,

2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyry Niemi (båda S),

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17,

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 21 och

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29.

Ställningstagande

Förskolan är en viktig plats för barns lärande och utveckling. Tidiga utbildningsinsatser är kostnadseffektiva, och ju yngre barnen är när insatserna

sätts in, desto större kompensatorisk effekt har de. Därför är det viktigt att asylsökande och nyanlända barn tidigt får tillgång till förskola. En förskoleplats ger också möjligheter för föräldrarna att söka arbete, studieplats eller annan sysselsättning. Kvinnor tenderar att ta ett större ansvar än män för barnen i en familj. En förskoleplats kan därmed betyda mycket för jämställdheten. Den rätt till förskola från tre års ålder som asylsökande och nyanlända barn har i dag utnyttjas dock inte fullt ut. Enligt vissa kommuner går endast cirka hälften av de asylsökande barnen i förskoleåldern i förskola. Orsakerna till detta behöver klarläggas tydligare för att kunna åtgärdas. Regeringen bör utreda anledningen till att många asylsökande och nyanlända inte utnyttjar sin rätt till förskola.

12. Erbjudande av förskola, punkt 5 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 21 och
avslår motionerna
2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD) yrkande 9,
2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 16,
2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S),
2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkande 17 och
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 29.

Ställningstagande

Jag anser att man ska ta bort bestämmelsen i 25 kap. 10 § första stycket 2 skollagen om att en kommun får neka att betala barnomsorgspeng till en enskild som vill bedriva familjedaghem eller annan pedagogisk omsorg med hänvisning till ”påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet”. Etableringsfriheten är för viktig för att begränsas av detta.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

13. Informationsskyldighet om barnomsorgspeng, punkt 6 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 20.

Ställningstagande

Barnomsorgspengen är en välkommen och efterlängtd reform. Reglerna innebär att makten över barnomsorgen flyttas närmare föräldrarna, där den rätteligen bör ligga. Dessvärre ger regelverket stort utrymme för kommunerna att på olika sätt förhindra verksamhet som föräldrarna egentligen efterfrågar. Reformen har inte heller marknadsförts, vilket gör att det är få föräldrar som känner till vilka möjligheter som finns. Det behövs bättre information till föräldrarna om barnomsorgspengen och hur den kan användas. Kommunernas skyldighet att informera om barnomsorgspengen behöver därför skärpas.

Regeringen bör vidta lämpliga åtgärder enligt vad som anförs ovan.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M) och Erik Bengtzboe (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 7. När det gäller motionsförslagen från företrädare för vårt parti hänvisar vi till de senaste ställningstagandena som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i betänkande 2015/16:UbU11 eller till nu aktuell motion. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i de sammanhangen men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert Stenkvist (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 7. När det gäller motionsförslagen från företrädare för vårt parti hänvisar vi till de senaste ställningstagandena som gjorts av företrädare för vårt parti i motsvarande frågor i betänkandena 2014/15:UbU8, 2015/16:UbU11 och 2015/16:UbU14. Vi vidhåller de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i de sammanhangen men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 7. När det gäller motionsförslaget från företrädare för mitt parti hänvisar jag till det senaste ställningstagandet som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande fråga i betänkande 2015/16:UbU11. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 7 (V)

Daniel Riazat (V) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 7. När det gäller motionsförslaget från företrädare från mitt parti hänvisar jag till vår nu aktuella motion. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i det sammanhanget men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklad, punkt 7 (KD)

Annika Eclund (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna i förslagspunkt 7. När det gäller motionsförslagen från företrädare för mitt parti hänvisar jag till de senaste ställningstagandena som gjorts av företrädare för mitt parti i motsvarande frågor i betänkandena 2014/15:UbU8 och 2015/16:UbU11. Jag vidhåller de synpunkter som företrädare för mitt parti framfört i de sammanhangen men avstår från att på nytt ge uttryck för dem i en reservation.

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:454 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorg på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:564 av Helena Bouveng (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till förskola och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:832 av Robert Stenkvist m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all undervisning inom förskolan ska vara evidensbaserad och att politiska trender liksom genuspedagogik inte ska få förekomma inom förskolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa modersmålsundervisningen inom förskolan och i stället satsa på svenskundervisning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den fria leken ska dominera i förskolan, men den ska också vara skolförberedande med språklig, motorisk, social utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell rekommendation om maximalt 15 barn per grupp i förskolan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge ökade möjligheter för förskolepersonal att arbeta heltid och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla förskolor måste ha åtminstone en utbildad personal, annars ska huvudmannen drabbas av sanktioner, och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att behovet av nattöppen förskola ska tillgodoses om behov föreligger, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur det ska bli lättare att bilda och driva förskolor som föräldrakooperativ och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att anhöriga efter prövning och mot ersättning kan arbeta som dagmamma och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda varför antalet dagbarnvårdare minskat samt upprätta nationella riktlinjer för dagbarnvårdare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:890 av Hillevi Larsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om barnomsorg på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:951 av Lars Mejern Larsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förskolans utmaningar i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1198 av Maj Karlsson m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att lagstifta om förskoleverksamhet på obekvämt arbetstid och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2471 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda anledningen till att många asylsökande och nyanlända inte utnyttjar sin rätt till förskola och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheterna att förändra skollagen så att rätten till modersmålsundervisning i förskolan utvidgas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2506 av Paula Bieler m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återställa Skolverkets rekommendation om max 15 elever per grupp samt satsa på fler förskollärare och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all förskolepedagogik som får offentligt stöd bör bygga på beprövad erfarenhet samt fokusera på att skapa en trygg plats för barn att utvecklas till ansvarstagande unga individer men utan att i övrigt styra deras beteendemönster och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ålägga Skolverket och SKL att utforma nationella riktlinjer med krav på att kommunerna vidtar sanktioner mot de förskolor som inte följer

- skollagens bestämmelser gällande kompetens, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda anledningarna till den minskade efterfrågan på dagbarnvårdare samt om att införa nationella riktlinjer och tillkännager detta för regeringen.
 28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta anhöriga mot ersättning stå för viss barnomsorg och tillkännager detta för regeringen.
 29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja uppkomsten av fler föräldrakooperativ och tillkännager detta för regeringen.
 30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och inrätta ett system med statlig stimulanspeng där staten medfinansierar den öppna förskolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta nationella riktlinjer så att alla anställda inom barnomsorgen regelbundet ges information kring anmälningsplikten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2508 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska verka för att de ändringar som föreslås i motionen genomförs i Lpfö 98 och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2672 av Sanne Lennström och Pyry Niemi (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över åtgärder för att fler barn ska få ta del av förskolans verksamhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2784 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av att arbeta medvetet med att bryta traditionella könsmonster i förskolan som t.ex. gjordes i det tidigare arbetet med genuspedagoger och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C):

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera systemet med maxtaxa och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förskolor, oavsett huvudman ska granskas av oberoende part och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3001 av Birgitta Ohlsson (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av obligatoriska jämställdhetsplaner i förskolan och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3037 av Annika Carlsson m.fl. (C):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försvara familjers valfrihet genom att värna och se över möjligheterna att vidareutveckla barnomsorgspressen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3046 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en satsning för att utöka den allmänna förskolan till att gälla från två års ålder i stället för dagens tre år och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka den allmänna förskolan till att gälla från två års ålder i stället för dagens tre år och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad rätt till förskola för barn vars föräldrar lever på försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föräldrars möjlighet att jämföra förskolor och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka inspektionen av förskolan och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en kartläggning av familjedaghem i syfte att öka tillgången på familjedaghem, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler öppna förskolor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska finnas en mångfald av barnomsorgsformer med olika inriktning och huvudmän och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet för förskolan och annan barnomsorg och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunernas skyldighet att informera om barnomsorgspengen måste skärpas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bestämmelsen i skollagen som innebär att kommunen får neka att betala barnomsorgspong med hänvisning till ”påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet” tas bort, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en barnomsorgspong för föräldrar som tar hand om enbart egna barn mellan 1 och 3 år, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppvärdera familjedaghemmen och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa skollagen så att kommunerna blir skyldiga att erbjuda dem som önskar familjedaghem (pedagogisk omsorg), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en kartläggning i syfte att öka antalet familjedaghem och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att antalet öppna förskolor bör öka och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad rätt till förskola för barn vars föräldrar lever på försörjningsstöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur den allmänna förskolan kan gälla från två års ålder i stället för dagens tre år och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bättre implementering av förskolans läroplan och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förbättrad överlämning mellan förskola och förskoleklass och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkt tillsyn över förskolan och tillkännager detta för regeringen.